

Raadsvoorstel

Onderwerp: Rekenkamerrapport Beïnvloedbaarheid van de begroting van de gemeente Ridderkerk	Commissie Samen wonen 4 september 2025	Zaaknummer 2025-054949
Portefeuillehouder	Gemeenteraad 11 september 2025	Openbaar
Opsteller: Onno Vliegenthart		

Geadviseerd besluit

1. Kennis te nemen van het rapport 'Beïnvloedbaarheid van de begroting van de gemeente Ridderkerk' van de Rekenkamer Ridderkerk.
 2. De aan de raad gerichte aanbevelingen over te nemen:
 1. Ga in de werkgroep Begrotingsopzet in op de volgende onderwerpen:
 - Gewenste en noodzakelijke rolneming van de raad binnen de P&C-cyclus gericht op een continu proces van sturen en verantwoorden.
 - Informatiebehoefte en ondersteuning.
 2. Versterk het inhoudelijk debat bij de P&C-documenten.
 3. Kennis te nemen van de aan het college gerichte aanbevelingen:
 1. Implementeer een methodische manier van werken voor het uitwerken van de relatie doelen - activiteiten - middelen.
 2. Implementeer en borg het totaal kader aangaande sturing en beheersing voor de sturing en verantwoording binnen de gemeente Ridderkerk.
 3. Verbreed de scope van de P&C-documenten naar de gehele taakuitvoering van de gemeente.
-

Raadsvoorstel

Inleiding

Op 18 juli 2025 is het rapport 'Beïnvloedbaarheid van de begroting van de gemeente Ridderkerk' door de Rekenkamer Ridderkerk aangeboden aan de gemeenteraad. De Rekenkamer onderzocht in hoeverre de raad invloed kan uitoefenen op de inhoud en totstandkoming van de begroting, en hoe de informatievoorziening daarbij ondersteunend is. Het rapport laat zien dat de raad formeel veel vaststelt, maar in de praktijk beperkt stuurt. De aanbevelingen richten zich op versterking van de rol van de raad binnen de planning- en controlcyclus (P&C-cyclus), en sluiten aan bij lopende ontwikkelingen, zoals het onderzoek naar een nieuwe begrotingsopzet.

Met dit voorstel wordt voorgesteld om kennis te nemen van het rapport, de aanbevelingen gericht aan de raad over te nemen, en de aanbevelingen aan het college voor kennisgeving aan de raad aan te bieden.

Beoogd effect

Het doel is om de kaderstellende en controlerende rol van de raad te versterken. Door aandacht te besteden aan de positie van de raad binnen de P&C-cyclus, de informatiebehoefte en het inhoudelijke debat bij P&C-documenten, ontstaat er meer grip op de begroting en de uitvoering van beleid. Ook bevordert dit een beter samenspel tussen raad, college en organisatie.

Relatie met beleidskaders

De aanbevelingen sluiten aan bij de motie 2024-105 (Onderzoek naar nieuwe begrotingsopzet), waarin de raad verzocht heeft om de opzet van de begroting te verbeteren, zodat deze beter inzicht geeft in de uitvoering van vastgesteld beleid. Ook is er een directe relatie met de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Ridderkerk 2024. Die verordening geeft de raad bevoegdheid om te bepalen welke programma's, taakvelden en indicatoren in de begroting en jaarstukken worden opgenomen, en welke informatie het college tussentijds aanlevert. Daarmee heeft de raad formeel en inhoudelijk invloed op de inrichting van de P&C-cyclus.

Argumenten

1. Kennisnemen van het rapport

Het rapport van de Rekenkamer geeft de gemeenteraad inzicht in de inrichting van de planning- en controlcyclus, met specifieke aandacht voor de begroting. Daarnaast laat het zien welke mogelijkheden er zijn om als raad meer invloed uit te oefenen.

Voor het onderzoek zijn beleidsdocumenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met betrokkenen en is een bijeenkomst georganiseerd met raadsleden. De Rekenkamer heeft zich bij het onderzoek laten ondersteunen door adviesbureau BMC.

Het rapport vormt de basis voor de aanbevelingen die de Rekenkamer heeft geformuleerd.

2. Overnemen van de aanbevelingen aan de raad

In juni 2025 heeft het presidium afgesproken de werkwijze rondom besluitvorming over aanbevelingen van de Rekenkamer aan te passen. De raad wordt sindsdien rechtstreeks voorgesteld om deze aanbevelingen over te nemen, zonder advies of voorselectie van de griffier over de uitvoerbaarheid.

De keuze om al dan niet over te nemen, of eventueel te amenderen, ligt daarmee expliciet bij de raad zelf. De hoofdvraag daarbij is: wil de raad deze aanbevelingen overnemen en opvolgen?

De hoofdlijn van de aanbevelingen aan de raad is als volgt:

- Bespreek binnen de werkgroep Begrotingsopzet de gewenste rol van de raad in de P&C-cyclus. De Rekenkamer adviseert te zoeken naar een betere balans tussen kaders stellen en controleren, en om het lerende karakter van de P&C-documenten te versterken. Reflectie, het leren van resultaten en het verbeteren van prestaties zouden daarin een grotere rol moeten spelen.
- Breng in de werkgroep Begrotingsopzet de informatiebehoefte en ondersteuning van de raad in beeld. Denk hierbij aan structurele ondersteuning, uitbreiding van het opleidingsaanbod en het betrekken van externe expertise, bijvoorbeeld via gesprekken met raadsleden uit andere gemeenten.
- Voer het gesprek over de manier waarop de raad P&C-documenten behandelt. De Rekenkamer pleit voor meer aandacht voor inhoudelijke doelen en beleidsresultaten, waarbij de financiële informatie ondersteunend is, in plaats van leidend.

3. Kennisnemen van de aanbevelingen aan het college

Naast de aanbevelingen aan de raad heeft de Rekenkamer ook aanbevelingen gedaan aan het college van B&W. Deze aanbevelingen zijn gericht op het versterken van de samenhang en toepasbaarheid van de P&C-cyclus en op het verbeteren van de informatievoorziening aan de raad.

De hoofdlijn van de aanbevelingen aan het college is als volgt:

- Werk methodisch aan het koppelen van doelen, activiteiten en middelen. Dit kan bijvoorbeeld met zogenaamde doelenbomen, waardoor beter zichtbaar wordt wat beleid kost en oplevert.
- Breng meer samenhang aan tussen de verschillende plannen en documenten. Het college wordt geadviseerd het totaal kader voor sturing en beheersing te gebruiken, zodat visies, begroting en uitvoering beter op elkaar aansluiten.
- Verbreed de reikwijdte van de P&C-documenten. De Rekenkamer adviseert om niet alleen te rapporteren over het coalitieakkoord en collegeprogramma, maar ook over andere gemeentelijke taken, zoals het dagelijkse werk (going concern) en grote projecten.

Het college heeft in zijn bestuurlijke reactie aangegeven de aanbevelingen van de Rekenkamer te herkennen en te waarderen. Zij sluiten aan bij de motie 'Onderzoek naar nieuwe begrotingsopzet' (2024-105), die reeds richting gaf aan een herziening van de P&C-structuur. De aanbevelingen worden meegenomen in de nadere uitwerking van die motie, onder meer in de werkgroepbijeenkomst op 18 september 2025.

Overleg gevoerd met

Voor het onderzoek hebben Rekenkamer en onderzoeksbureau BMC gesprekken gevoerd met de griffie, concerncontrol, een afvaardiging van het college en ambtelijk betrokkenen vanuit beleid en financiën. Daarnaast is op 15 mei 2025 een werksessie georganiseerd met raadsleden. Deze gesprekken en bijeenkomst hebben input geleverd voor de bevindingen en aanbevelingen in het rapport.

Kanttekeningen

De Rekenkamer doet in haar rapport concrete aanbevelingen om de rol van de gemeenteraad binnen de planning- en controlcyclus te versterken. De aanbevelingen zijn gericht op de raad zelf, en vragen om verdere bespreking en uitwerking binnen de raad, onder meer in de werkgroep Begrotingsopzet. De uitvoering van deze aanbevelingen vraagt om actieve betrokkenheid van de raad. Het is belangrijk te benadrukken dat de raad zelf aan zet is om te besluiten of, en op welke manier, zij deze aanbevelingen overneemt en vertaalt naar concrete stappen. Het vervolg hangt af van de bereidheid en inzet binnen de raad om hiermee aan de slag te gaan.

Uitvoering/vervolgstappen

De uitvoering van de aanbevelingen aan de raad ligt bij de raad zelf. De inhoudelijke uitwerking en opvolging kunnen beginnen bij de werkgroep Begrotingsopzet. De aanbevelingen aan het college vallen onder de verantwoordelijkheid van het college van B&W. In de bestuurlijke reactie heeft het college aangegeven de aanbevelingen te betrekken bij de verdere uitwerking van de motie 'Onderzoek naar nieuwe begrotingsopzet'. Die uitwerking kan leiden tot wijzigingen in de opzet en inrichting van de P&C-documenten, of de wijze van behandeling daarvan door raad.

Evaluatie/monitoring

Volgens de Verordening op de Rekenkamer Ridderkerk 2024 (artikel 13 en 14) is voorzien in structurele opvolging van rekenkameronderzoeken. De raad kan het college via het raadsbesluit verzoeken om binnen twee maanden met een plan van aanpak te komen voor de uitvoering van de overgenomen aanbevelingen, en eventueel na één jaar te rapporteren over de voortgang. De griffier draagt daarnaast zorg voor een jaarlijks overzicht van de stand van zaken rond de opvolging van aanbevelingen die door de raad zelf moeten worden uitgevoerd.

Financiën

Het voorgestelde besluit heeft geen directe financiële gevolgen.

Juridische zaken

De verordening financieel beleid, beheer en organisatie Ridderkerk regelt de inrichting van de planning- en controlcyclus. Op basis daarvan stelt de raad onder andere vast welke programma's, taakvelden en beleidsindicatoren worden opgenomen in de begroting en jaarstukken, en hoe deze

documenten zijn opgebouwd. Ook bepaalt de raad welke informatie het college tussentijds moet aanleveren, bijvoorbeeld via de kaderbrief of rapportages bij afwijkingen. Daarmee heeft de raad zowel formeel als inhoudelijk de ruimte om richting te geven aan de opzet en inhoud van de P&C-documenten.

Duurzaamheid en Ecologie

N.v.t.

Communicatie/participatie na besluitvorming

N.v.t.

Bijlagen

1. 2025-005 Brief Rekenkamerrapport Beïnvloedbaarheid begroting Ridderkerk.pdf
2. Rekenkameronderzoek Beïnvloedbaarheid begroting gemeente Ridderkerk.pdf

CONCEPT RAADSBSLUIT

Onderwerp: Rekenkamerrapport Beïnvloedbaarheid van de begroting van de gemeente Ridderkerk	Gemeenteraad: 11 september 2025	Zaaknummer:
	:	

gelet op

;

BESLUIT:

1. Kennis te nemen van het rapport 'Beïnvloedbaarheid van de begroting van de gemeente Ridderkerk' van de Rekenkamer Ridderkerk.
 2. De aan de raad gerichte aanbevelingen over te nemen:
 1. Ga in de werkgroep Begrotingsopzet in op de volgende onderwerpen:
 - Gewenste en noodzakelijke rolname van de raad binnen de P&C-cyclus gericht op een continu proces van sturen en verantwoorden.
 - Informatiebehoefte en ondersteuning.
 2. Versterk het inhoudelijk debat bij de P&C-documenten.
 3. Kennis te nemen van de aan het college gerichte aanbevelingen:
 1. Implementeer een methodische manier van werken voor het uitwerken van de relatie doelen - activiteiten - middelen.
 2. Implementeer en borg het totaal kader aangaande sturing en beheersing voor de sturing en verantwoording binnen de gemeente Ridderkerk.
 3. Verbreed de scope van de P&C-documenten naar de gehele taakuitvoering van de gemeente.
-